

Vladimir Zarev
(Bulgaria, Union of the Bulgarian writers)

Dimitré Dinev. Angels' Tongues. Translated from German by Gergana Farkova. Sofia: Ciela, 2019, 520 p.

Владимир Зарев
(България, Съюз на българските писатели)

**Димитър Динев. Ангелски езици. София: Сиела, 2019, 520 с.
ISBN 978-954-28-2984-3**

През лятото на 2008 година, когато аз и Мирела Иванова бяхме стипендианти в Германия, в град Бамберг, Димитър Динев ни покани във Виена да гледаме две от неговите пиеси. Едната – „Къщата на съдията“, беше поставена в Бургтеатър (Burgtheater), а другата – „Деликатно нещо е душата“, във Фолкстеатър (Volkstheater), в австрийския Народен театър. Пиесите се играеха с огромен успех и в препълнени салони, билетите за тях бяха изкупени с месеци напред, впечатлението от постановките беше смайващо. На две световни сцени се играеха пиесите на един българин. Няма да забравя... на Фолкстеатър беше провесен транспарант пет метра висок и метър и половина широк, на който беше написано: Димитър Динев. Изпитах прекрасното, възбращащото чувство на национална гордост, защото надменната в своя блясък и великолепие Виена беше не просто признала, а се беше преклонила пред един талантилив българин. Това се случи няколко години след като в Австрия бе излязъл знаменитият роман на Митко „Ангелски езици“ и той буквално взриви немската културна общественост, целият немскоезичен свят. Един беден емигрант с пробити, с вечно течащи обувки, който бе завършил философия във Виена и се изхранваше като продаваше вурстчета на една сергия в близост до величествената катедрала „Свети Стефан“. При това романът беше написан на необикновен, на различен и така привлекателен немски език с кратки, изпълнени с жизненост, създаващи странни метафори и понякога жестоки изречения. Най-изтънчените немски, австрийски и швейцарски естети бяха зашеметени и осъзнали, че се е появил световен роман, а заедно с него, и нов световен разказвач. Искам да изговоря всичко това високо, да го изкрещя, защото само българските журналисти, които се чудят откъде да измислят някоя пошла сензация, а също българските литературоведи и писатели, не разбраха това.

Уважаеми дами и господа, със своите творчески усилия писателят допълва действителността със собствените си представи, размисли и преживявания, породени от нея и сякаш подпомага Бог като разширява съществуващото, като го натоварва със

Владимир Зарев

смысле, като определя за съдбовни не самите факти и събития, а техните значения. Ние не си даваме сметка например, че това, което не е названо, не е облечено в Слово, то сякаш е лишено от енергията на познанието и реално не съществува, то е скрита, неуловима, все още латентна форма на съществуване, полусън на вещественния свят, бездиханната дрямка на природата. За да се пробуди този унесен в себе си свят, той трябва да бъде назван, а то означава, универсалният, протичащ живот, да се превърне в наш, в единствен, в личен живот. Именно художественото Слово разбужда Битието и го превръщат в смисъл, а по-сетне в национална памет и в История. Точно романът на Димитър Динев „Ангелски езици“ превръща едно национално битие от стотина години в памет и в История. Неговият сюжет е прост и едновременно с това неимоверно сложен. Той разказва смазващите тегоби на балканските емигранти в богата и надменна Виена. Между тях най-добре се справя сърбинът Миро, който полага грижи за своите събрата по неволя и им позволява да оцелеят в неприветния свят. Но Миро е мъртъв, той лежи в едно от най-престижните виенски гробища, заобиколен от знаменити аристократи и видни личности, неговият паметник се извисява издялан от мрамор. Миро е изобразен като ангел с разперени ръце и с мобифон, дори и преселил се в небитието, той продължава да е загрижен, да помага на несретните, достатъчно е те да му занесат цветя, купени или откраднати от парковете, и да му разкажат историята си. Така при него попадат двама гладни, отчаяни българи – Светльо и Искрен, които са проигрвали в един от игралните домове на Пратера последните си шилинги. И потичат техните истории..., всъщност Димитър Динев разказва личната им съдба, но и прелюбопитната, смешна и тъжна, често жалка, съдба на техните родители. Постепенно романът „Ангелски езици“ се усложнява и надгражда като епична фамилна сага, като родов роман, който започва в началото на миналия век и продължава почти до наши дни. Образите са ярки, живи, завладяващи въображението и предизвикващи нашата присъда, те отразяват вярно времето, изпълнени са с отрицанието, но и особената насмешлива симпатия на писателя.

„Ангелски езици“ е могъщ епичен роман, който превръща миналото, изпълненото с насилие и несправедливост минало, в нещо преживяно и запомнено, преобръщат миналото в настояще, в постоянно настояще. Това е един от най-смешните романи, които съм чел, но в същото време, отвъд иронията, той е изпълнен с някаква наслагваща се, просмукваща се и горчива тъга.

Предстои ви насладата да преживеете, а някои от вас, да преоткрият романа „Ангелски езици“. Добре дошли в тази книга!